

۱۴ شباط ۱۹۱۸

صافی : ۳۲

ایکڑھی جلد

ایکڑھی جلد
۳۲ صافی
۱۴ شباط ۱۹۱۸

علم ، صنعت و اخلاق را از هفته ای مجموع

اجتماعیات

خلفیقل

میلونارجه انسانلرک معصوم قانبر دوکن یو بویوک ترب، شمشیر برطاق، ایلنکلرده ساق اولمجه قلدی. تربکیشلا تانیمده بر چوقلرک خاطر نه کاب بوتیمجه بیک اظهار ائندی. بوتیمجه برطاق بکی مفکوره لارک و غمسی، دهاد و غوسی اسکیدن بری موجود اولان سن مفکوره لارک بکی بر شدت و قیبت اکنتساب تمسیدر.

یو کوکنی حریک شدتلندردیکی مفکوره لار بکی دده اجمال ایدیلر بیلر: خلیقلی، ملتچیک. یو ایک مفکوره لارک بکی برفوت و حیثیت فائز انسی، مفکوره، تدقیق اقتضا ایدن بکی مسئله عرض ایدیمور. اولایو بکی مفکوره لار مینوبین لملل حیثیات ایدیمور. میری بوقسه، فائده لیمی اولوق؟ ثانیاً یو بکی بکوره آراستهده آهنگمی بوقسه، تناقضی واردر؟ متفکرلر، اجتماعی حرکتلرک طبعیری، حفظ الصحه. بیلیرد. جمعیتم روجنده کندیلکنندن دوغان یارلری تسریع یاخود تعدیل چالیشق، یعنی اجتماعی حرکتلرک تاریخی تنظیم ایتک متفکرلرک بوریجدر. وظیفه، علمی بر اصول، دیندارانه بر صمیمیه بیلرسه، جمیعت دوغور بر بولده بورور، بوقسه، لک قیماز صوفقاره صایار.

بر بورداده، علملرک بتدیکدرجه دده، بوسلله لری قیقه چالیمجه جغز. فقط، یو بایکی مسئله لک حل ایچون، ماول (خلق)، (ملت)، مفهوملرک اجتماعی تکملک تلف صفه لرنده کی دوللاری بیلیمک لازمدیر. یو کون ل بر قوت اکنتساب ایدن یو ایک مفکوره، اولمجه دمه صیغف اولوق موجوددی. او حالده، بونلر، عتک درینلرک تده برطاق جانلی کوکاره مالکدر. قیقلر می یو درین کوکاره قدر ایدن بر میزنسه، کوکنی نلش و تاناک ماهیتی اکلامه ایدیمور، بویک بر نه کی چیچکار و نیشل و بر میجکده میزنسه، بر لاهه، بکی دوغان مفکوره لری تدقیق ایتک، اجتماعی سالتک نریمه دوغور کیتدیکنی اتراق دیمکدر. نده مونی اولمیه ایدیمور، مطلقاً، اجتماعی حیثیات بانکی مرحله لرنده کچوک کلدیکی، یعنی نه کی بکامل قانونه تابع اولوق تحویل ایتدیکنی آرزوق کلامش اولوق اقتضا ایدر. بونلن دولاییدر که یو ایته، (خلق) لک مختلف اجتماعی مرحله لردکی معنیلری تعقیقه باشیوروز.

خلقک جمیعت ایتیمده کی وضعیتی، اجتماعی طبقه لار استده کی سلسله مراتبه تابعدر. اجتماعی تکملکک دورمستده برطاق طبقه لارک، بری بری اوزرنده تنفیذ ایدیلدیکی کوروز. بوطبقه لارک تدقیق، بینه خلقلق بر عیارت اولمیه کی کومرتجک بیکه واسطه در. یو اجتماعی طبقه لار اعتبارله جمیعتک آتی مرحله دن لیک کورسیور.

(۱) سیمه دوری — سیمط عشرتارده، جمیعت سیه لرنده مرکبدر. یو جمیعتارده سیمه لری قیمت اعتبارله بریسه سیمه اولمیه کی، سیمه ایتیمده برطاق صتفر طبقه لره یولغا ندیندن، فردلر آراستهده مطلق بر مساوا جلیقل چاریدر. هر سیمه دوری برینک ویسی اولدینی ایچون، هر سیمه یو یوقدر: سیمه ک، ریشی، مساویلر آراستهده برینمی ماهیتند، یعنی بر عالمه پدیری مومقنددر. قان دشواری و غمزه کی ایشارده سیمه ک بونون فردلری عسکرلک و وظیفه سیاه مکفدر. او حالده یو جمیعتارده (خلق) بونون فردلرک هیئت مجموعه سیدر. بونون فردلر و وطنداشلق حقوقه مالکدر. خلقلق خارجده هیچ بر صنف، هیچ بر تشکیلات یوقدر. یالکوز بوزمرارده هر سیمه (آیری خلقلق) ماهیتنددر. سیمه لری بر بریله ذاتی بر حرب چالنددر. آرازلرنده کی مناسبتلر، یو کوکنی دولرک بین الملل مناسبتلری کیدیر. یعنی سیمه لرنده کندی داخلدره خلقلق ایدیلر، بر برینه فارشی (ایمیریالیست — فتوحانچی) وضعیتنددر.

(۲) قاست دوری — قوی دولترده جمیعت برطاق (قاست) لره آیریلر. اسکی یونانیلر لرو مایلر (آیری سینه)، (قیات)، (پله یس) ناملرله اوج قاست آیریشدی. امونی خلقلق ایتاشنده هر قاست قومندده بونلرک معادل اولوق (عرب)، (موالی) (اهل ذمت) ناملرله اوج قاست موجوددی. اسکی (توکور) قومندده بونلرک (کوک توکرلر)، (بوروقلر)، (قاره بودون) یاخود (قاره رفیق) ناملرله بینه اوج قاست واردی. چنکیز خانده حاکم اولان (موغول) قومه (کوک موغول) دیشدی. فقط، اوغوزلر قازاقلر (کوک کله سی برته) (آق) کله سی قولا تیلر: آق قویونلر، قاره قویونلر، آق کیک، قاره کیک، کوریلور که یو دورده ایک تورلو خلق واردر.

برنجیسی تورلرک (آق بودون) یعنی (آق خلق) دیکلری اصیل، هر تورلو حاکمیت قلمبرله مالک اولان طبقه در که رومالیلرده (آیری سینه)، (ماویلر، (عربلر)، اسکی تورلرک دده خاقان سلاستک منسوب اولدینی (آق بودون) بوزمرانی کوستر. قوی دولت بوسفنک رایایلر اداره اولونان دموقراتیک بر حکومتدر. خلقلق ایتکی قسیده اسکی تورلرک (قاره بودون) یعنی (قاره خلق) نامی و بر دیکلری قسیدر. رومالیلرده (پله یس)، (اهل ذمت)، (اهل ذمت)، اسکی تورلرک دده (آق)، (قاره) ناملرله آیریدینی یو ایک خلق، بری برندن آیران (نسب) در. آق خلق، دولتک مؤسس اولان قومدر که هپ بر یابادن کلش اولان فردلر، (قاره خلق) سه بونلرک صوبداشاری اولادقلری حالده، بونلر قیلیق قوتله تابع اولان عشرتارلر دن عبارتدر. متوسط طبقه یعنی قیات، موالی، بوروق ناملری و بر دیکلری زمزمیه کلنجه، بونلر اصلاً قاره خلقلق اولدینی حالده، آزاد، خدمت یاخود مامور صتفرله آق خلقه انتساب ایشلدر. (مولی القوم منهم) قاعده سیمه آق خلقلق بعض شرفلر نه

اشترک ایدرلر. اسکی تورلرکده، (بورغوش) دینیلن قاره وزیرلر، (پایه) و (تودون — توکن) ناملری و برینن بودون بکلرله یو بکلری (قاره بکلر) واردی. سر ایدمده (ایچ بوروقلر) و (دیش بوروقلر) ناملرله بر قانی قوی موجوددی. اوغوزلر دده (جاسینلر)، (ویکیتلر) یو یازاندیر. کوریلور که بودورده فردلرک کاتر اولمقلری خقلر دوغوشلر نه کوردر. برسانلک باباسی، آناسی آق کیکلر دسه کندیسیده آق کیکدر، بالعکس قاره کیک منسوب بر بابا ایلر آتادن دوغمشه یلک اولسه یاره قاره کیک قافله محکومدر. او حالده، بودور عینی زمانده هر خلقلق، همده ایمیریالیست در. یو بر حکومت اصولی چاریدر، چونکه، آق کیکلرک جلوسی و وطنداشلق حقوقه مالک اولوب (قورولای) ده رای صاحبیدرلر.

حکمدار آق خلقلق مشاوره و مرافیه سیله حرکت ایدن مشروطی بر ریشیدن عبارتدر، فقط، حاکمیت یالکیز آق خلقه مخصوص اولدینندن، قاره خلق شرع و وطنداشلق حقوقدن محروم بر رعیه صنی ماهیتنددر. اعرابارده، تورلرکده قاستلر آراستهده حقوق فردلری عالمه اخلاقه دائر اولان مقاله لرده قسماً کومتر مشدک. ا

قاست تشکیلاتی، یو کوکنی منتظم بر شکده اولوق (دهستان) ده چاریدر. واراده اساس اولوق (برمن)، (کاتاریا)، (وایسا)، (سودرا) ناملرله درت قاست موجوددر. یو قاریکی قوملر ده کی قاستلر آرزوق (دینایک) بر حالده اولدینی ایچون نصب ایدیمه شدرلری. حال بویکه دهستانده کی قاستلر، قیم بز زمانده (دینایک) حاللن چیقور (ستایک) بر حاله کلشدر. آرده کورولن فردلر یو حاکم بر نتیجه سیدر.

اوتونولش صیغه لار

غزل

کل ایتیمده دیکن اولدی برم نه چاره قیلام
مگر لباس حیاتی یاره یاره قیلام
نولیدی سحر بیلیمده که مجره طویق ایچون
پوره کی پوره لک کی سنک خاره قیلام
زمان طغان ایددی کی زاری قیلا زمین
اگر یوزار نه اندن آشکاره قیلام
کل ستاره یه حکم اولسه وایک ایهرو
یاشله روز و شب آفاق پرستانه قیلام
سن آتی کی بزه اوج جال جلوه کل
بکا یترکه ایراخذن سکا نظاره قیلام
دیدم که یاره قوم دیدی بوسوزی دیبه نیک
کیم قلم کی باشن دلن ده یاره قیلام
دیدم توجیه ایدوب اولدور «احمدی» دیدی کیم
یوکار خیره نه لازمه کیم استخاره قیلام

برسولی احمد باشا

ایدی. بونون اسانلر پادشاه قوتل، رعیه سیدی. سیغه، علمیه رجائری ایسه قوچولار آراسته ده شتازلار اولاندون عیارتدی. دینلک بو دورده خلطیقلی یوسبوتون منعدم بر حاله گلش، ایتیرایتم ایسه اعظمی بر قوت آکتاب ایتندی. بو دورده منظم بر صورتده جاری اولان (زعامت) اصولی اورونلک فتوایله تکررده کتبه دوغری کلدی. سالیانه، چونکه زعیملره سیاهلر، سنجاق بکلری بکلریک معیتده ایدی. زعیملکک، سیاهیلکک ارق اولهسی، اولره بر (سینورلک) ماهیتی برمرزدی. حالوکن سنجاق بکلک بکلریکک ارق اوله ایدی بر (سینورلک) ماهیتی آلکیلیرلری. وایلرله منصفلرلک ارق اولما یوب منسوب بولونمسی نتیجه ایله ارق، حکومت سیاهی بر مرکزیت مالکدی. بنایه علمیه مرکزده حکومت غایت قوتل ایدی. استیلا دورده ک غنائیلک بونون فتوحاتی مرکز بو قوتی ساینسده حمله کلدی. (۴) دره بکلک دوری — سلطان سنیم، و کدستانی ادیس پدلیسینک درانیله صلحا فتح ایتدی. زمان، منلا ادریسک تشویقله بوراده ک بکله بوردلن (واجاقق) نامیه برطام امتیازل وریدی. مصرده (کرلمن اواجاقق) ارق اولدی کی بیراقدی. بوسیراده، یاربایوس خیرالین پاشانک شایل آفریقای پادشاهه برجه دی کی تقدیم ایتسیله غرب اواجاقق ده غنائی دولتک برعصری حالی آلدیلر. بنایه علمیه، سلطان سلیمک طغتی زمامده غنائیلکک اسکی تشکیلاتی آراسته، اوکا مخالف اولان بکی بر تشکیلات حال ایتدی. بونشیکلار آراسته کد فریق آکلاقی ایچون عین علی ایتدی قانوننامه سنک (۲۹) نجه حقیقه سی اوقولم: «ایالت دیاربکر اون بر غنائی سنجاقی وسکر آکلاقی بکی سنجاق ویش حکومتده، بوسکر اکراد سنجاقی حین فتجده کرجه سنجاق طریقله ویریشدر و سنجاق اعتبار اولور. لکن بوردلن وواجاقق اوزره اولوب غزل ونصب قبول ایتزلر فوت اولقدده وانی عرشه سناقلر اولغالبیه بریلور خراجیه ویرلز. لکن سنجاقلر ایوب محصولاتی تحریر دفتر اولور ایچنده زعامت وارد. سفر اولقدده توخما واریاب تجارتی و آلائی بیکیسی ایله قوتوب کوچوب بیرانی آلتنده سفر خدمتک ایدر ایدر فرمان اولان خدمت کتزلر ایسه سنجاقی اوغلنه ویاقریاسته ویرلور. اما (حکومتلر) تحریر اولنالمشدر ایچنده زعامت و تجارت یوقدر. حا کرکی ملکیت اوزره ضبط و تصرف ایدرلر مغرور. اقلیم و مقطوع اقلیم اولوب ایوب محصولاتی هر نه ایسه کندولر منصفدر. و

ایسته بو وثیقه کوستریورک سلطان سلیمدن سورکا بعض ولایتلره (غنائی سنجاقی)، (بوردلن وواجاقق) و (حکومت) نامیه لره اوج تورلو سنجاق وجوده کلدی. حالوکن سلطان سلیمدن اول بونون سنجاقلر منصفراً (غنائی سنجاقی) ماهیتده ایدی. سنجاق بکلری پادشاهک عادی مأمورلری اولوب هیچ بر ارقی امتیازلری یوقدی. منایه

(۲) (طریق) دوری — اسلامیه سیاهلره باشلایان دور، قاست اصولنه نهایت ویدی. موالی یعنی عرب اولمایان مسلمانلر (تعویبه) نامیه سیاسی بر فرقه تشکیل ایدر که امویه حکومتده دوشوردیلر. شوعلیه سیاهلر استناد ایدن عباسیه دولتهده اترق عیلوله موالی آراستهده هیچ بر فرق فرقی قلاادی. دینلکک (قاره کیک) طبقه لری اترق یوقدی. یالکز دینلری آری اولان (مسلمان)، (اهل ذمت) طبقه لری قلاشدی. بونکله برابر، مسلمانلار آراستهده یکیدن (امرا و علما) نامیه لره ایکی طبقه ظهور ایتدی. بوناره غنائی دولتهده (علمیه) طریقاری دینیلوردی. بو دورده (آق خلق) قاره خلقه قاریشعرق هیئت مجموعه سی (رعیه) نامی آلتدی. دینلکک اترق خفده وطنداشلق خفته مالک اولن اوزره کوچوک بر قسم یله قلااشدی. وطنداشلق حقوقه مالک اولان یالکز سیاهلر علمیه طریقاری ایتدی. چونکه (موک عیاون) یالکز بوللردن متشکلدی. وطنداشلق حقوق ایسه یالکز موک عیاون منهصردی. بونیه خفدن متشکل دکل، اکثریتیه یانایچیلردن عیارتدی. عین زمانده هپسده قول موفته دیلار. عباسیه دولتهده عربلره، غنائی دولتهده تورکر اترق اسکی جدلی کی آق کیک طایفه لرق عکوم قوملردن تقریق ایدیلور. زردی، اسکی وطنداشلق حق لری ده یوسبوتون غائب ایتلردی.

بو دورده خلک حکمدار اوزرنده هیچ بر مراقبسی بولنمادی ایچون، حکومت (خود فرماق autocratie) شکنده ایدی.

حکمدار عالمندن باشه، هیچ بر عالمه یوقدی. اوزمان دولته (قانی) نامی ویریلده بوئی کوستر. اداره ایدلر و عالمه ستر فلرک یعنی دوشیرم لک اداره

اونو توشل حقیقلر

غزل

بالای دوسدی کورون یا بلامیدر
یعنی که سدره آکا کورنه منهاییدر
دوشمن بوزنه زانی بریشان و بیقرار
یارب کیم اولده تجلیل منیلایدر
ایچون عنان کشیده سک ای یار بلامدم
ناز و عتابی غرض یا خجامیدر
غقله نه شرح اسدن غم زلفک رموزنی
بیگانه تیرم یخن آشتامیدر
کوکلم بولنده اوق کی دوغرو سوزنده دوست
یا قانی کچی دوغرو دکلامیدر
سودای زانی کوکلی سلطان وقت ایدر
یارک خیال طرسمی ظل هامیدر
چون کون یوزکه احسن تقویم دیدی حق
«احمد» سورسه احسن یارب خطامیدر

بروسلی احمد پاشا

سلطان سلیمدن سورکا ارقی تشکیلاتده حصارله کانی بوعدم جاست یالکز سنجاقلر منصفراً (غنائی) ماهیتده ایدر. سالیانه ایله اولان بیکلر بیکلرکک بکله محصولاتی جانب پادشاهیه ضبط اولوب بکله بیکیسته سنجاق بکلیره و قول طایفه ده حاصل اولان مالندن «سالیانه» و «عولوه» ویرلور. لکن خاص ایله اولان ایتلر اوج بخش اولوب بر بخشی خواص هالون و بر بخشی خواص وزرا و میر میران و امرا و بر بخشی زعامت و تیاردر (عین علی ایتدی. صفحه ۹) سلطان سلیمدن مقدم مالکز (خاصی ایتلر) وازدی. سالیانه ایتلر سورکاردن فتح اولوان مصر، بغداد، یمن، حبش، بصره، لحسا، جزایر غرب، طرابلس غرب، تونس ایتلر ایدی. بویاتلرک بعضی (ملکیت) اوزره یعنی امانه اداره اولور. بعضی ده ایلره ایدلر و بریلریدی. مثلا بصره ایچون شوبله دینیلور: «ملکیت اوزره ضبط اولورکن صکردهن ابات اولدی. خزینه و قدرداری وارد. سائر زعامت و جری یوقدر. جله اراضی والیه ایتلر ایدر اونی بوک بالغ اولور. (حبش ایچونده) والی ملکیت اوزره ضبط ایدر (الزام دکلدی) دینیلور.

قانوننامه ده بویاتلرک بعضیتدن آراسیره منطله انه کچیکدده ذکر اولونور. (جزایر غرب، طرابلس غرب، تونس) ایتلری قارشینسده ایضاحات بری یوش بیراقلشدی، چونکه بولر بوس بونون برنوع مختاریه مالکدیلر.

سلطان سلیمده باشلایان یک دورده، سلیمان قانونده کی برخصصیه علاوه ایتدی. اولجه اندون هاپونه، غلط صریح، عینی اوغلانر قتلسته یالکز دوشیرمه چوچوقلر داخل اوله بیلریدی.

سلطان سلیمان بونق قانی قوتی اواجاقق اراکنک اوغلاریده تشمیل ایتدی. بوسورتله ارکان زاده لردن مرکب اولوب امتیازه مالک بولونان اسکی «مقرقرله» اواجانته علاوه اواجاقلر زامیه امتیازی برزمه داها تشکل ایتدی. اسکی تشکیلات یاواش یاواش تخریب ایدیلرک برنه یکی طرزلر اقامه ایدیلوردی. مثلا زنکین زعامتک خزیه طرقدن ضبط ایدیلرک الزام بوسورتله ادارمی و بالاخره بولرک مالکانه مقاطعه لری شکله افراغ ایدلسی هم پادشاه عسکری اولان سیاهیلرک تاقصی، هم مدطهرده بو مالکانه لری له کچیرن برطام متنفذلرک ظهورنی موجب اولوردی. نهایت، شهرلره و قصبه لره و بکلرک اهالییه توزیعی وظیفه سیله مکلف اولتی اوزره وجوه آراستدن انتخاب ایدلک اوزره (ایمانی) خدمتک امدانی کلیمکنده (ایمان) نامیه لره حق فودال ریسارک ظهورنی انتاج ایتدی. بوندن باشق طرابلس غریبه (رقمان اوغلاری)، تونسه (منمن اوغلاری) کیکلرله تاسیس ایدیلوردی. برطام وایلرله قلب ایدرک ناما ویرتیلر خارق بر شکله قونه جاییلوردی. ایتیه زعامت دوری تعقیب ایدن بو (دره دکلدی)

شعر

مژدی

بر صوک پبار آفتابی ... ساحلردهم
- غلی بر هیکل کی - قایارله بن ،
دایقن صایرلمدن پروایز آسمن
روز کارکرک آندده قیریق بریم ،
آنکین بکا یادیدهر کیسه سز لکی ،
کوز یاشارله دوشدر دالغله قوم ؛
ایصیز بر یولهدهر که خسته روجه
هرکس یابایچی : کییدن سورایم کیسی؟ -

کوکرا اسر ودرن ... صولر دالغله ...
ساحلن اوزلاقلاندی صوک بولجیارد .
آنکینلری دیکلور بالکیز کنارده
صاراوش باغچله شها بر یالی .

... بولی قارلر سازمدن برقیش آفتابی
بی ساحلرده بول ، آی کوزمل سلطان !
آکلات ، که بو یولرده بی اوتوتان
روحک باشقه برخیال آرقه سنده ی ؟

دومانلره اورتولن بر ده کیز کی
جانانیور اک حزن دالغله بنده .
بکله یوزر یوواک شیددی باغچه کده
بن کیسه سز ، آعاجلر کیسه سز کی ...

ناردن ناز

نثر

یادیدهن کلن شیخ

کچن آقی شامه چولک تیار بدویلی عراقدن اشیا
کیتیرد . کاروان خری بون چارشی صاردی ،
خلق بو خبردن نه قدر منونه فیات وایشلر نده یکی
احباری دوشونه بی چارشی اوقدر خشنود کادری ،
کوروپورکه یوایکی صنف آره سنده کسکین پرچنکی
وار : بر طرفده اک ساده هوسل ایچون اضطراب
دویان اهالی ، دیکر طرفده حزب شرطله آلیشان
نعل ، مسترغ تیار . ذاتا بر دقتدبری دکادریه
آغیر ، امنیتی و بیسطق قاعدله اک اسکی اقتصادک
اولادینقی حس ایسیورد .

سوریه ک طایای دها ایلمک سیاحتده بکا آبی
کلییدی : بوتون یوسریست عکلتار شرقدده و غریده
قایل دیکر و قایل دیکرله منتهی یادیدهنله معصودی .
آقی دیکرک برینه ایدی احتیاجلره باغداغنی ساحلرده
طوبراق ، موسیلر وهوا بیله اجنی شیردن آلوب

اصالت و حریت دیویولرنی دوغوروش و تمیبه
آغندی . بناء علیه دیکر قسملرده (اجتماعی شعرت)
قانونی موجبنه ، یوله بر اعناله حاضر لشاردی
یکدورده ، «عوام» نامی ویریلن کتله اعناله ، مساوی
اولوئجه (خلق) نامی آلدی . سیاسی حقوقده مساوات تأسیست
یاشان نظامله مشروطیت ، تورکیاده (سیاسی خلقلیق)
politique démocratie شهری تاملیه تقبلیقه
چالیشیوردی . بناء علیه ، تورکیاده آرتق احتیاجلره
مذهبی جماعتلر دن باشقه سیاسی امتیازلره مالک برطاق
طبقة قائلشدی . خارجی و داخلی قاپیتولاسیولرک
الغای یوامتیازلرده رفح اندیکدن بوکون تور
کیلمک سیاسی نقطه نظر دن غایبله دموقراتیق یعنی
خلقنی برجهت اوله یینی ادعا ایدیلیر .
(۶) مملکت دوری . بوکون انجمنده یولاندیغیر
سیاسی خلقلیق دورنده ، سیاسی طبقة قائلنه
برابر ، برطاق اقتصادی طبقة لیه موجود
بو اقتصادی طبقة صنف نامی ویریلیر . یوسفنار
(یووک اشتراف) یعنی (یووک پوروازی) ،
(کوچوک اشتراف) یعنی (کوچوک پوروازی)
ایله کوندله کچیلر در ، ایسته ، بوکون (اجتماعی خلقلیق)
نامده بر یه ییلن (سولیدازم) حرکتی ، اسکی
دورلرده کی سیاسی طبقة لره کی بو اقتصادی صنفلرده
ازاله سته چالیشور . سیاسی خلقلیق ، هرکی
سیاسی حقوق اعتبارله اعانلر درجه سته چیقارشدی .
اجنای خلقلیق ایله هرکی تریوی و اقتصادی
مظهرلر جهته اشترافه مساوی یاقی ایلیور .
خلقلیکک اساسی ، جمیت انجمنده (سیه ، قاست ،
طریق ، اوجاق ، صنف) دیه بر طاقم انحصاری
یاشود امتیازلر زمره و طبقة لره بولوغامیدر .
خلقلیق ، آیریمی زهرلر بریسه ، جمیتک
فرلر بی بری بریسه سینی رابطه لره برلشدیرن
مملک زمره لریک قائم اوله سته چالیشور . چونکه ،
جمیت ، اجتماعی برعوضه بکیزه ییلیر - بوعضوتک بر
حیاتی و طبقة ایاها یلن حقن عضولر آتیق مملک زمره لری
اوله ییلیر . بونین دولاییدرک جمیتلر تکمیل ایتمک
ایش بولوی و اختصاص مؤسسه لری کیتدیکه
دولتلیور و مملکت تکیلاتلر کیتدیکه داهای سینی
برساند ، داهای یووک برایتی قازانیور . فقط
(اجتماعی نساند) مقاله سنده کوستر دیکن وچه
(سوسیالزم) یوحدودن طشارق غیر ممکن نایله
آره سنده یوشقنددر . بو مقصدی علمی برصورتده
تأمین یاشان یاهامه (سولیدازم) مسلکدر .
ایسته ، بو عیارلک یوشقندردیکی ایک مفکوردن
برینی ، مسلکی تکیلاتلرک حاکیمه استناد ایدن
بوسیامی و اجتماعی خلقلیق لدر .

فیبا نوك آب

دورسی عیانلیقک حقن ثودالیزم زمانیدر . یالکر
فتوالیزم اوروپاده حقوق ورسی برتکیلات سور
تند تنظیم ایدیلن اوله یینی حالده ، تورکیاده غیر
رسی (spontaneous) برتکیلات مایه نده قائلدر .
درومک دوری سیاسی سطوت اعتبارله عیانلیق
ایچون یاقیت مفر اولدی . عیانلیقک سیاسی اضطراب
پودورن اعتباراً باشلار . فقط اصالت دیویولسک
خلق آراسته ایشاری نقطه نظر دن آرتق اجتماعی
برفا سنده تأمین ایشدی . زعامت دورنده ، بوتون
تورکیا داخلنده یالکر بر اعناله واردی . بوتون عیانلیق
بو عیانلک قانی قوللری ، اسیرلری ، خدمتچیلری ،
ماهرلره ایدیلر . درومک دورنده اعیان نامی آلان
برطاق دوریلدرله دیکر منفله دن مرکب اولان دره
کیز خاندانق ادعا سته قائلشدیلر . بو طرفدن مالکانه
مقاله لرنی ، دیکر جهتن بو واداتی و مملکتک مناج
تکیک ، بکیر بکیر ، غامار بی اثری برصورتده لکیر دکاری
زمان ، زعامت دورسیت قدیم امراسی کی وفاق و بنده لکله
افتخار ایتیلیر . بلکه بندیلر یکنده شرف و اصله
مالک بر خاندان اوله یلارنی ایلی سوریلوردی .
بناء علیه ، آرتق رعیت و فولاق حیلری برینه حریت
واصالت دیویولری اویاتیوردی .

خاندانق ادعا سنده بوتون بریوکی یک عانلر
واچاقلر شکل ایدیوردی . بو عانلر آرتق رعیت لکدن
چیمیشلر ، حتی کندیلری رعیت و عسکر صافی اولشاردی .
آرتق ، باشاها ر آتادولنلک وروم ایلمک باشلیجه
اعیانلره مشاوره ایتدن مهم برایشه تثبیت ایتور
لردی .

پوشورت اصولی ، مشروطیتک کوچوک برقمه سی
مناسبتنه ایدی . سلطان سلیمک کردستانده قبول
ایتمک (یوردلی و اجاقلی) و (حکومت) مؤسسه لری
عاقدا برمایا و طبقة کی کوردیکدن ، ثودال تکیلات
مملکتک هر طرفه یاییلوردی . یاواش یاواش علیه
منافع طرفدارلر ده اوجاقلر ، علم و طریقت خاندانلری
یاییشوردی .

(۱) بر صورتله ، خلق (زادگان) و (عوام)
ناملره یکیدن ایکه اقسام ایدیوردی . دینلک
پودورده قسبی برخلیق باش کوستر مندی .
بو دورک زادگان (آتی خلق) ، عوامی ده
(قارمخلی) بکیزه ییلیر .

(۵) دوری دوری . - تطغات ، برطرفدن
رعیت لکی ، دیکر جهتن دره فدیکی الما ایدیلرک
تحقیقه طوغریو ایش یووک آتیم آتدی . بو آتیم ،
اعیانلرک اکتمک ایش اوله یینی اصالت و حریت
صفتلرک ، و مملکتک عمومی ادارمده رای ورمک
حفراتک آتاشیده دیکر طبقة لره ده تشیلتدن
عبارتدی .

ذاتا دموقراسی ، بوتون خلق ، آریستوقرات
اوله سی دیکدر . نظامله مشروطیت هرکی سیاسی
نظامده اسکی اعیان درجه سته چیقاردی . بناء علیه مملکت دره
درومک دوری یاشاشش اوله سی ایدی ، زعامت
دورلر منصرفیط دوریه آتلامی هیچ برصورت
ممکن اولمه یقدی . درومک دوری مملک برقمه سده